

Когнітивна психологія

Кредити та кількість годин: 5 ECTS; годин: 26 лекційних, 34 практичних та 88 самостійна робота; екзамен

заочна форма: 6 лекційних, 6 практичних та 138 самостійна робота, екзамен

I. Опис навчальної дисципліни

Когнітивну психологію вважають відносно молодою галуззю психології, але, тим не менш, вона швидко перетворюється в одну з найпопулярніших. Такі теми, як стилі навчання, увага, пам'ять, забування і ефективність прийняття рішення - лише деякі з областей вивчення цієї науки. Але що ж таке когнітивна психологія? Чим займаються когнітивні психологи? Когнітивна психологія - це галузь психології, предметом якої є психічні процеси, в тому числі процеси мислення, сприйняття, запам'ятовування і навчання. Ця галузь психології безпосередньо пов'язана і з іншими дисциплінами, включаючи когнітологію, нейрофілософію і психолінгвістику. Основна увага когнітивної психології приділяється тому, як люди контактують з інформацією, сприймають її, обробляють і використовують. Дослідження в галузі когнітивної психології знаходять широке застосування. Наприклад, в якості рекомендацій для поліпшення пам'яті, підвищення ефективності прийняття рішень, розробки штучного інтелекту тощо. В рамках цього курсу розкриваються основні проблеми та тенденції сучасної когнітивної психології, а це зокрема: відчуття, сприймання, уваги, пам'яті, структури когнітивних процесів, особливості репрезентації знань, проблеми мислення та мовлення, розробки штучного інтелекту, проблеми свідомості, свободи волі, когнітивного розвитку, емоційної регуляції когнітивних процесів тощо.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни передбачає ґрунтовні знання з курсу «Психологічний спецпрактикум по спеціалізації», (теоретичні та практичні знання прикладного застосування практичних вмінь), «Психологія управління та організації», (теоретичні та практичні знання щодо особливостей пізнавальних процесів у різних галузях діяльності людини).

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основна мета курсу в тому, щоб ознайомити студентів з основними положеннями та проблемами когнітивної психології на сучасному етапі розвитку; висвітлити основні досягнення теоретичних та експериментальних досліджень, визначення структури особливостей пізнавальної сфери особистості; ознайомити з закономірностями формування та властивостями психічних пізнавальних процесів особистості.

У результаті вивчення курсу студенти матимуть можливість сформувати наступні **компетентності**:

- Здатність до розуміння предметної галузі професійної діяльності; здатність формувати та відстоювати власні стратегії професійної діяльності.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.

- Здатність оцінювати результати професійної діяльності та забезпечувати її якість; бути здатним до позитивного сприйняття критики колег, зацікавлених сторін та громадськості. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку і саморозвитку, творчому підходові до професійної діяльності.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність), нестандартно мислити, створювати нові методи і технології в умовах співпраці з іншими.
- Здатність приймати чіткі та обґрунтовані рішення, визначати шляхи їх реалізації; здатність приймати рішення в умовах невизначеності чи дефіциту часу; усвідомлення відповідальності за наслідки своїх рішень.
- Здатність до ефективної взаємодії на рівні міжособистісних та психотерапевтичних відносин; здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності, роботи в команді.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають нормам моралі та чинному законодавству України.
- Знання категоріально-понятійного апарату психології.
- Здатність до використання валідних і надійних психометричних та психодіагностичних інструментів; уміння відбирати і систематизувати діагностичний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей особистості; володіти технічними навичками психологічної оцінки.
- Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. Здатність психолога до сприяння, відновлення, підтримки та/або підвищення позитивного функціонування особистості та почуття благополуччя через відповідні рекомендації. Здатність до відбору відповідних методів та стратегій психологічного супроводу, розробки концептуальних програм психологічного супроводу та надання відповідної інформації клієнту.
- Уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. Здатність до підтримки багаторівневої профілактики; здатність до забезпечення послуг, які покращують психічне здоров'я, безпеку та фізичне благополуччя за допомогою захисних та адаптивних методів, а також для ефективної превенції, профілактики та відновлення психічного стану особистості.
- Здатність діяти на основі принципів та стандартів етики професійної поведінки; усвідомлення власної відповідальності перед клієнтом, суспільством, професією та колегами; спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції фахівця-психолога; здатність виявляти чесність, порядність, принциповість, толерантність під час професійної діяльності.
- Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку. Здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійної діяльності з інтегрованою, багатомодельною перспективою, як доцільною та адаптованою до обставин і контексту; уміння раціонально організовувати власну професійну діяльність, самостійно контролювати її результативність, вдосконалювати систему самоорганізації на основі сучасних психологічних технологій.
- Володіти навичками здійснення психологічного консультування (управління та регуляція специфічними ситуаціями, навички ефективного завершення психологічного консультування, навички самозбереження, саморегуляції та самоконтролю) та оцінки психологічного консультування.
- Здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби психокорекційної роботи, враховуючи психофізичні, вікові та індивідуальні особливості осіб. Володіння засобами та методами корекції пізнавальних психічних процесів, мовлення, сенсорних порушень, порушень опорно-рухових функцій, емоційно-вольової сфери. Здатність здійснювати комплексний корекційно-розвиваючий, психологічний та соціальний супровід особистості, пари, сім'ї чи групи.

III. Результати навчання

За результатами навчання студенти зможуть:

- інтерпретувати результати вивчення психічних процесів;
- інтегрувати знання про когнітивні процеси для вирішення прикладних і практичних завдань;
- прогнозувати зміни і динаміку розвитку та функціонування когнітивних процесів;
- застосовувати знання про когнітивні процеси для розуміння закономірностей функціонування і розвитку психіки;
- застосовувати різні теорії когнітивного розвитку особистості в межах своєї діяльності;
- аналізувати та визначати основні закономірності пізнавальної сфери особистості в межах когнітивної парадигми.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Тема дисципліни
1	Історія когнітивної психології
2	Когнітивний розвиток та його детермінанти
3	Емоційна регуляція когнітивних процесів
4	Оціночні судження та когнітивні артефакти
5	Дослідження метакогнітивних процесів у дослідженнях особистості
6	Дослідження інтелекту в когнітивній психології
7	Дослідження ментальних репрезентацій особистості
8	Дослідження когнітивних стилів особистості
9	Відчуття, сприймання, увага особистості
10	Мислення та мовлення особистості
11	Підсумковий контроль знань з дисципліни

